

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 3 2019

Krönika
Drygt femtio år på nacken

Vykortet
Dubai

Ordförande har ordet
Vi har inte tid att vänta!

Försäkringskassans svek

Den 15 april 2018 rapporterade SVT att det på ett av Försäkringskassans kontor i södra Stockholm lönar sig att neka sjukpenning. Ju fler avslag desto högre lön till handläggaren! Det var en handläggare på kontoret som berättade detta för reportern, och flera andra arbetsplatsombud på andra kontor bekräftar att antalet avslag har tagits upp under lönesamtal.

Vilka drabbas av det!? Regering ...ministrar...partiledare? Nej, de drabbas inte det minsta! Vi drabbas! Vanliga knegare som springer fortare och fortare i det stresshjul som vinstpressade arbetsgivare har konstruerat åt oss. Slimmade organisationer tvingar oss idag att sälja vår hälsa i mycket större omfattning än för bara 20 år sen. Många av oss klarar inte pressen. Allvarliga sjukdomar sätter sig i kroppen och själen. Man blir utslagen. Man behöver hjälp av den myndighet som vi skapade en gång, tillsammans och solidariskt med gemensamma medel. Man behöver hjälp att resa sig på fötterna igen. Man behöver hjälp att behålla sin värdighet.

Men i stället nekas vi sjukpenning i allt större omfattning när denna myndighet nu struntar i sin källkod "hjälpa den som ligger". Att spara pengar och kuva folk är det nya uppdraget.

Vår avdelning stöttar just nu fem medlemmar i deras kamp mot orättvisan – mot Försäkringskassan! De delar alla en erfarenhet – sjukdom som sänker deras arbetsförmåga permanent och Försäkringskassans ovilja att hjälpa till. Alla har de fått avslag på sin ansökan om sjukersättning trots att läkarspecialister har klassat ner deras arbetsförmåga kraftigt. Alla har överklagat avslaget med avdelningens hjälp – och har fått nya avslag. Tur är att som medlem i facket behöver man inte ensam utsätta sig för myndighetens plågeri. Med hjälp av LO/TCO:s jurister driver vår förbund kampen vidare till den högre nivån. Vi har redan vunnit ett fall och flera är på gång.

Att avdelningen och förbundet är engagerade i frågan räcker inte. Vi måste samla missnöjet och kraften i vår stora LO-familj och agera tillsammans. Vi måste framstäl-

"Vi måste framställa et tydligt och vasst krav till regeringen att ta tjuren i hornen. Vi har inte tid att vänta! "

la ett tydligt och vasst krav till regeringen att ta tjuren vid hornen. Vi har inte tid att vänta!

Avtalskonferensen

Pappers avdelningar har träffats i en tredagarskonferens för att förbereda sig för nästa avtalsförhandling. Vi diskuterade oss fram till 19 avtalskrav. Mer om de kraven kan ni läsa i Mikael Holmbergs rapport lite längre fram i tidningen. Jag tänker koncentrera mig på att kommentera lönehöjningsanspråket på 4% och satsningen på ATK pension.

Pontus Georgsson – Pappers nytilträdde ordförande – har ganska frekvent träffat representanter för arbetsgivarorganisationen under de senaste åren. De har lovat oss – Pappers medlemmar – att vi ska få en större del av kakan när det råder bättre tider. Och, mina vänner, de bättre tiderna har vi haft de senaste tre åren. Det har gått bra för skogsindustrin! Organisationsförändringar medföljda av kraftiga neddragningar och kapacitetsminskningar har resulterat i att ägarnas penningpung har blivit rejält stor. Alla stora koncerner har redovisat fina resultat följda av generösa aktieutdelningar. Under tiden har vi pappersarbetare fått blygsamma löneökningar och en massa mer jobb. Därför är det inte mer än rätt att arbetsgivarna visar lite mer generositet vid löneförhandlingen. De 4% är högst relevanta.

Jag nämnde tidigare att neddragningarna som genomfördes mellan 2008 och 2013 ledde till slimmade organisationer och en ökad stressnivå. Idag behöver våra medlemmar mer återhämtningstid för att kunna behålla en god hälsa och möjlighet att uppnå pensionsåldern. Därför känns det rimligt att kräva att avsättningen till ATK ska vara 58 %, och inte 33 % som den är i dag.

Aleksandar

Facklig styrka

Utbbyggt arbetstidskonto, bättre regler för komplexitet, ytterligare begränsningar av övertidsarbete och mycket mer har vi pratat om på avtalskonfe-

rensen som gick av stapeln i Uppsala den 4–6 september. Det var förbundsstyrelsen, Pappers ombudsmän och en person från de flesta av Pappers 54 avdelningar, några hade inte möjlighet att närvara, som träffades. Under tre dagar har vi diskuterat framförallt de krav/yrkanden som är viktigast, de har också fått en prioritetsordning. Som avbrott i avtalsdiskussionerna har vi fått en lägesrapport från UNG-2020 projektet och pratat om hur vi engagerar unga i facket på ett bra sätt. Hela avtalskonferensen genomströmdes av engagemang, glädje och beslutsamhet. Det kändes att vi nu startar resan mot ett nytt avtal, det vi har nu går ut sista mars-2020. Priset på arbete kommer att stiga och flera villkorsförbättringar ska jobbas fram. Det här blir ganska teoretiskt men egentligen är det inte särskilt komplicerat. När avtalet går ut ska vi förhandla om nya priser och nya villkor, en så kallad intresseförhandling där Pappersmedlemmarnas intressen står mot arbetsgivarnas intressen. För att nå ett så bra resultat som möjligt måste vi göra jobbet tillsammans, medlemmar, förtroendevalda och vi som förhandlar för förbundet. Utan den Fackliga styrkan, som uppstår när vi får medlemsmöten som är välbesökta, medlemmar som på arbetsplatsen är tydliga med att de vill ha högre lön och bättre villkor, kommer vi inte till de höjder som är möjliga. Låt arbetsgivarens företrädare få höra det varje dag både från er och från mig.

Förhandlingar har jag ägnat mig åt i några år. Nu har mitt uppdrag förändrats och jag har gått från att vara anställd till att vara förtroendevald och helt ärligt finns det inget bättre än att få andra människors förtroende att företrädare dem. Att jag nu får förtroendet att vara Pappers ordförande är otroligt stort för mig och jag lovar att göra mitt bästa för att Pappers medlemmar ska få det lite bättre varje dag. Jag har skrivit i PappersMagasinet tidigare och ni vet kanske redan vem jag är men en kort presentation är kanske ändå på sin plats.

"Låt arbetsgivarens företrädare få höra det varje dag både från er och från mig."

Pontus Georgsson, 50 år, bor i Norrköping sedan drygt 30 år tillbaka men uppvuxen i Täby Kyrkby. Jag är både pappa till fyra grabbar och farfar till sex underbara barnbarn. Innan jag började som Ombudsman på Pappers förbunds kontor 2015 hade jag hunnit med 22 år på Skärbläckabruk utanför Norrköping och var förtroendevald i 20 år där. Har också ett par år som Ombudsman på Unionen bakom mig.

Pappers är ett litet fackförbund, näst minst inom LO men med gott självförtroende. Tack vare organisationsgraden på 94 % har vi alla förutsättningar att vara ett medlem-snära förbund som lyssnar på, företräder medlemmarna och gör skillnad varje dag.

Från nu och fram till att de lokala löneförhandlingarna är klara någon gång i maj nästa år vill jag att ni medlemmar i avd. 68 visar den fackliga styrkan och lovar ni att det kommer 100 personer på medlemsmötet så lovar jag att komma dit. Vi ses!

Pontus Georgsson

Pappers förbundsordförande

Robert Nyberg

Tomas Rosenblad

Den här sommaren har varit mycket lugn och bra utan olycksfall med sjukskrivningar. Det senaste olycksfallet var den 14 april då en person skulle placera ut ett lokalt kretschema i korskopplingsrummet i Sliperiet. På vägen trampade han på en golvskiva som inte var rätt placerad. Någon hade lagt ut golvskivor utan tillräcklig stödbalk undertill. Personen skadade vänster hälsena. Tyvärr blev det en längre sjukskrivning.

I år har vi haft två stycken olycksfall med sjukskrivning och 29 st. utan sjukskrivning. Trenden visar att vi troligen kommer att minska skadorna och det är mycket bra. Vi har också blivit bättre på att skriva riskobservationer; i år har vi 214 st. Tillbudsrapporterna är 172 st. Det är bra att vi rapporterar riskerna för då har vi chans att klara oss utan skador eller med så få skador som möjligt.

Alkotester har vi gjort nu i ca 5 månader via entrékortet och det har fungerat mycket bra, ca 200–250 tester görs varje månad. Alla testas slumpmässigt; entreprenörer, bilförare och alla anställda. Under den här tiden har två personer haft alkohol i sig - en person från bruket och en entreprenör. Konsekvensen för entreprenörer som fastnar

i kontrollen är att måste göra alkotestet varje dag innan de börjar arbetet den tiden de är här. Skulle personen ha alkohol i sig igen så kommer inte personen in på bruket. Utan då kontaktar säkerhetschefen hans arbetsgivare. Brukets personal erbjuder alltid hjälp via ett rehabiliteringsmöte, men testas under en viss tid alltid via portvakten.

Vi har bra samarbete med arbetsmiljöingenjören Tomas Rosenblad i arbetsmiljöärenden. Huvudskyddsombuden har kontinuerliga träffar med Tomas. Han har nu jobbat några år på Hallsta och då kom jag på att fråga om han skulle vilja skriva i PappersMagasinet om sina första år på bruket och vad som har hänt under hans tid i arbetsmiljön. Det ville han gärna!

Taisto Hautala

Drygt 4 år.

Så länge har jag jobbat på Hallsta Pappersbruk. Det har hänt mycket sedan jag började här. Det började med en rejäl brand efter bara 6 månader på jobbet. Men om vi ska titta på händelser inom arbetsmiljöområdet så har det skett mycket (förutom att jag har börjat hitta till alla ställen inkl deras smeknamn).

En del säger att ingenting händer, men det händer saker hela tiden. Jag tänker lyfta positiva saker som faktiskt hänt under tiden jag arbetat här. Listan är inte komplett utan det finns garanterat mer som hänt inom arbetsmiljö, stort som smått, under de senaste åren.

- En fungerande samverkan med skyddsombud.
- Vi har fått fler skyddsombud. Jag hoppas att de trivs i rollen som representanter för de anställda när det gäller arbetsmiljöfrågor och kan uppmuntra andra att bli skyddsombud. För vi behöver fler – på vissa skiftlag och driftområden är det sällsynt med skyddsombud.
- Chefer tar mer ansvar. De har ju formellt ansvar för ett antal arbetsmiljöuppgifter enligt delegat men jag känner en förändring och Platsledningen driver på. Även anställda tar mer ansvar för sin arbetsmiljö. Med ansvar följer engagemang för arbetsmiljöfrågor.
- Införande av e-anmälan till AFA och Försäkringskassan. En lättare och därmed snabbare hantering.

- Infoskärmar uppsatta – kan förmedla arbetsmiljöinformation och övrig information på ett mer direkt sätt.
- Användning av trottoarpratare för att förmedla information.
- Vi har fått upp arbetssjukdomar på agendan (utreder sjukskrivningar pga psykiska besvär som registreras i PIA). Hallsta har även drivit på att Holmen inte bara ska titta på LTI utan även hålla koll på Arbetssjukdomar såsom muskel och ledbesvär, utmattningssyndrom etc.
- En förbättrad Arbetsmiljökommitté (fd skyddskommitté) där alla sektionschefer deltar. Förhoppningsvis känner våra sektionschefer större delaktighet/engagemang och att arbetsmiljöfrågor kommer in mer naturligt i verksamheten.
- En bra fördelning av ansvarsområde mellan Arbetsmiljö, Hållbarhet, Brand och Säkerhet (jag, Tomas, Roger och Kjell). Och finns det frågor där det inte är helt klart hur vi ska göra så löser vi det tillsammans.
- Ett bättre samarbete mellan arbetsmiljöingenjörer på Holmen-bruken via WEN (=Work Environment Network) där vi börjat med att göra gemensamma säkerhetsgranskningar på bruken. Vi ser över gemensamma rutiner och policys t ex körtillstånd, arbetsmiljöpolicy, sätter upp gemensamma KPI/fyrfältare inom arbetsmiljö och delger varandra health and safety alerts.
- Ny rutin för säkra avställningar – Bryt & Lås. Ett sätt på hela bruket hur vi går tillväga för att säkert ställa av vår anläggning.
- En friskvårdsgrupp är bildad. Gruppen har framgångsrikt organiserat vårt deltagande i Stafesten med ca 20 startande lag.
- Införande av SSG On Site-app som hjälp för entreprenörer att jobba säkert hos oss. Förhoppningsvis kan vi utveckla användandet av denna app under den närmaste tiden.

Jag hoppas mycket på våra skyddsombud – att de tar ansvar och är engagerade när det gäller arbetsmiljöfrågor. Att de är ett vakande öga och lyssnar på sina kollegors arbetsmiljöbesvär och driver på när det gäller arbetsmiljöåtgärder så att de blir bra för vi vill ju inte att någon ska skada sig pga jobbet (gäller både olycksfall och arbetssjukdom). Hör av er till mig om ni har frågor angående arbetsmiljö – om jag inte svarar direkt så lovar jag att återkomma med svar. Vänta inte till nästa möte om två månader. Det är bättre att ni tar det direkt.

Det har skett många förändringar inom arbetsmiljöom-

rådet (ständiga förbättringar) och det kommer troligtvis fler förändringar.

Det är bra för hjärnan med förändringar - tänka nytt, tänka i nya banor tränar hjärnan. Med det sagt så behöver vi inte göra förändringar för förändringens skull men däremot göra förändringar när det finns ett behov – att vi ser en risk/brist som vi vill åtgärda eller en möjlighet att vi kan hålla oss friska.

Vi är i grund och botten en organisation som letar fel och brister för att kunna åtgärda dessa. Vi jobbar med Riskfaktorer. Det är bra. Ett annat område som är minst lika viktigt är Friskfaktorer – det är faktorer som gör att vi håller oss friska t ex god sömn, tillräcklig återhämtning, motion, goda vänner och kollegor, möjlighet att påverka vår arbetssituation etc. En del av det här hamnar i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön men det finns även mycket som man kan göra i det privata livet för att orka jobba och samtidigt ha en bra fritid. Allt hänger ihop. Vi har börjat titta på friskfaktorer och jag tycker vi tagit många steg för att ha ett mer brett perspektiv på arbetsmiljö. När jag började upplevde jag att det var fokus på en sak – LTI (olycksfall med frånvaro).

Jag skulle gärna vilja få information om bra arbetsmiljöarbete hos oss så att vi kan lyfta de goda exemplen. Ett exempel på bra arbetsmiljöarbete är Huvudlab – de har inte haft ett olycksfall med sjukskrivning sedan 2012 och endast en sjukskrivning pga arbetssjukdom. Vad beror det på? Det beror inte på att jag fått anställning utan på en engagerad chef med aktiva medarbetare som länge jobbat med att förbättra arbetsmiljön.

Så här säger Åsa (chef på Huvudlab):

”Vi försöker ha en levande dialog kring skyddsfrågor hela tiden.

Vi har våra skyddskonferenser där vi utvärderar våra PIA 1 ggr/år. Då är vi alla på lab med och så har det varit i många år. Det är hela tiden nya förslag som kommer upp i de grupparbeten vi har då och vi får ständig förbättring, kanske i små steg men dock. Och viktigt att vi ser att det vi gör leder till förbättringar.

Alla känner förhoppningsvis att vi jobbar med detta för att vi är rädda om varandra och oss själva och inte vill att någon ska skada sig.”

Bra tycker jag. Ju fler som tänker i dessa banor desto bättre.

Tomas Rosenblad
Arbetsmiljöingenjör

Några av deltagarna från bruket

Alla Stafesten för UNICEF, oavsett i vilken av de sju olika städerna, arrangeras efter samma modell under sensommaren och hösten 2019. Stafesten i Stockholm gick den (21 och) 22 augusti. Helt fantastiskt att så många från bruket deltog i år! Återigen var vi ca 100 personer anmälda, men av olika anledningar kunde tyvärr en del inte ställa upp på startlinjen, men till slut blev vi ca 80 personer som deltog. Totalt var det ca 2000 tusen lag, med 5 personer i varje lag, som deltog på torsdagen och dagen före var det lika många. Men det märkts inte att vi var så många. Flera av brukets deltagare tyckte att det här var ett bra initiativ och hoppas verkligen att vi kommer att fortsätta med den här typen av evenemang och gärna till Stockholm igen nästa år! Evenemanget fungerade mycket bra för alla för det finns både gå- och löparlag. Vi har en grupp som vi kallar friskvårdsambassadörerna och de kommer att komma med olika aktiviteter i fortsättningen också - det kan vara löpträning och på vintern så kan de ordna träffar för skidåkning, teknikträning med mera.

Friskvårdspengen är utökad till 2400 kr per år, hoppas nu verkligen att många fler utnyttjar pengarna till sin hälsa. Är ni osäkra vad man kan använda pengarna till så hör av er. Ni kan också gå in på skattemyndigheternas hemsida, där står vad som gäller. Sen är det bara att lämna kvitton till lönekontoret. Man kan lämna kvitton för flera aktiviteter upp till 2400 kr.

Taisto Hautala

Industribrandkåren deltog i loppet med hjälm och brandkårskläder.

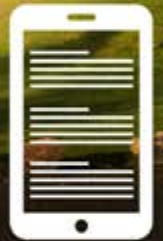
Ulrika Enlund och Örjan Jansson från skyddsombudslagen

Så får du

Ett rikare liv

Läs, lyssna och lär!
roslagenssparbank.se/rikareliv

- ▶ Som pensionär vill jag bo på Mallorca, vad ska jag tänka på?
Läs mer i Seniorguiden
- ▶ Låg pension och hög boendekostnad - har jag rätt till bostadsbidrag?
Läs mer i Seniorguiden
- ▶ Hur länge kan jag vara föräldraledig?
Föräldraguiden – tips för dig som är förälder
- ▶ Hyra, köpa eller bo kvar hemma?
Studentguiden om boende – tips för dig som studerar
- ▶ Vad är en aktie? Är det bra att spara i aktier?
Hur handlar jag med aktier?
Läs mer i Aktieskolan

Tips från
Sparbanken

Arne Larsson vid omrullningen. Foto Curt Larsson

Imånga hem i Hallstaviksområdet (och säkert på andra håll också) står det små gubbar gjorda av hästkosöm. Oftast är de svartmålade och står på en liten metallplatta. Undantag finns, har i min egen ägo en ishockeyspelare i guldfärg.

Mannen bakom dessa figurer är Arne Larsson, Hallstaviksbo men född 26 oktober 1917 i Jakobs församling i Stockholm. Tillsammans med sin mor flyttade han in hos morföräldrarna i Ytterby sommaren 1918 för att en dryg månad senare flytta till Hallstavik, Östgötavägen 8 närmare bestämt. I november 1943 gifter Arne sig och bosätter sig med sin maka på Biodlarvägen några år innan de byter till Holmens väg 3 för att slutligen 1960 hamna på Ljungvägen 5.

Som många andra började han tidigt, ännu inte fyllt 17 år, arbeta på bruket den 1 augusti 1933. I huvudsak var Arne på gamla pappersbruket (PB 1)

Hallstavik figurer i hästkosöm - Hjälpullare

och pappersmaskinerna 8 och 10 där han blev maskinförare. Han gick i pension i september 1982. Arne Larsson var medlem i Pappers avd 68 och gjorde också några figurer för avdelningen. Kvar finns en person som med en upplyft arm håller i Pappers förbunds-märke, ett P. Han har även gjort en motsvarande figur som håller i det socialdemokratiska fredsmärket "Hela världens fred". Intressant är också "rullaren" – en pappersarbetare som rullar en pappersrulle framför sig. På metallplattan kan även förbundsmärket finnas med. Vanligast förekommande är kanske de olika orkesterfigurerna. Hur många olika musikanter det finns vet jag inte men åtminstone dessa; dragspelare, trumpet, gitarr, fiol, cello och en sångare.

Har du som läsare någon figur som inte finns med i artikeln här får ni gärna höra av er till mig eller expeditionen så vi kan upprätta en så komplett verkförteckning som möjligt. Arne Larsson avled 5 december 1998 i en ålder av 81 år.

Roger Berglund

Tack till Fredrik Persson för värdefull information.

Avdelningens Arne Larsson-figur - en Pappersmedlem

Hallstavig figurer i hästkosöm - Orkestermedlemmar

Arne Larsson på Ljungvägen 1974. Foto Curt Larsson

Undertecknad hade förmånen att få delta i årets avtalskonferens som hölls i Uppsala.

Det var intressanta dagar där vi dels fick möjligheten att gå igenom den så kallade "Bruttolistan" med krav som har arbetats fram under föregående kongresser, förbunds och distriktsmöten, dels genom motioner till kongressen och förbundsmöten, men även genom diskussioner på distriktsmöten och inte minst genom medlemsdialogerna som genomförts på de flesta bruken.

Jag antar att det inte är någon som missat att Pappers centralt höll en presskonferens häromveckan där man gick ut med nivån på löneökningarna som man eftersträvar. Det handlar om nivåer på 4%. Om det är möjligt att nå är det väl för tidigt att sia om, men det anses från fackligt håll att det finns utrymme för det hos företagen i branchen med tanke på de investeringar som har gjorts nyligen och planeras att göras. Förbundets ordförande, Pontus Georgson höll ett anförande om det som inledning av konferensen.

Vi som var delegater på konferensen fick göra ett antal omröstningar från den ursprungliga listan som bestod av

59 punkter. Detta för att sortera ut de viktigaste avtalskraven. Av 59 punkter så fick vi välja de 7 viktigaste. Undertecknad valde givetvis utifrån det som är viktigast för oss i avd 68. Det som gynnar våra medlemmar. Stupstocken på 90-10 och ATK frågorna såklart. Men även att 5 års "tvångsvalet" för ATK måste förändras. Mer om det på kommande avdelningsmöte.

När vi hade gjort våra enskilda val så gick vi ut i grupparbeten för att respektive grupp skulle argumentera för de valen vi gjort. En sak som jag slogs för var att "karenstiden" för ATK val måste ändras så att den räknas från första anställningsdagen. Som det är idag enligt 5:2 reglerna så kan det dröja minst 7 år innan första valet till ATK kan göras. (I vissa fall så kan det dröja upp till 9 år, beroende på hur anställningar staplas på varandra)

Dag två så fortsatte diskussionerna. Vi gjorde ytterligare val för att få fram en slutgiltig lista på 19 punkter. Nu ska man veta att den listan kan komma att förändra sig i och med att en del punkter som är liknande kan komma att slås ihop. Dessutom så kommer processen innan ett

färdigt avtal finns på plast att föregås av distriktsmöten, förbundsmöten och ytterligare dialoger med förtroendevalda. Förbundet har avsikt att träffa samtliga förtroendevalda under december- januari för att förankra och diskutera kraven. Dessutom så kommer det som sagt att bli ytterligare möten där våra representanter kan slåss för VÅRA krav. Men först så måste vi analysera det som kom ut från avtalskonferensen. Är det något vi inte är nöjda med så skall det skrivas motioner. "Karensen" för valet till ATK känner jag kan vara en sådan fråga.

Förutom avtalsfrågorna så fick vi en rapport om Ungdomsprojektet Pappers Ung-2020. Det är ett ambitiöst projekt där vi som förbund avser att lägga grunden för framtiden. Målsättningen är att Pappers skall vara kvar som ett eget förbund även om 40 år. Sköter vi det rätt så har vi alla möjligheter att lyckas med detta. Ungdomarna är vår framtid. Vi måste våga satsa på dom. Vi har alla möjligheter att lyckas med detta om vi gör detta rätt. Pappers Ung-2020 har en egen instagramkanal och egen Fa-

cebook.

Sök gärna upp de kanalerna och följ arbetet. Efter att ha träffat representanter från projektgruppen så har jag stor förhoppning om att detta blir riktigt bra.

Micke Holmberg

■ TYCK TILL OM PAPPERS AVTALSKRAV

Vad tycker du om lönejusteringskravet på 4 % och vad tycker du om kravet att ATK utvecklas vidare? De två frågorna ställde PappersMagasinet till två avdelningsmedlemmar!

GUNNAR HANZE

ISS

"Att Pappers kräver 4 % löneökning är bra! Branschen har gått bra och ägarna har tjänat bra med pengar! Det är rätt att vi får lite högre påslag än vanligt!"

Att satsa på ATK är rätt! Arbetsplatsen har blivit stressigare och vi behöver mer tid för återhämtning!"

ANDERS WIKLUND

UTLASTNING

"Det är rätt att satsa högt. 4 % känns rimligt! Det var bra att Pappers var först ut".

En ökad ATK-pott har vi önskat länge! Ju äldre man blir desto längre återhämtning krävs!"

Drygt femtio år på nacken

Yrkis, gamla yrkesskolan i Hallstavik står med drygt 50 år på nacken. Utan några större åthärvor har den knogat på och tusentals elever har passerat där genom åren. Den har hetat Häverö Yrkesskola, Häverögymnasiet och nu som friskola Carl Wahren Gymnasium. I dag säger ingen Yrkis, utan nu säger vi Carl Wahren.

Från början var det bara några program och eleverna var till största delen pojkar från orten. Leffe, i dag lärare på byggprogrammet, berättar att när han gick på högstadiet, strax intill, var man rädd att gå förbi "Yrkis", då killarna som gick där hade rykte om sig att vara kaxiga och tuffa. Några flickor vågade sig dock dit på rasterna och kunde få vara med om en åktur nerför himmelsbacken på yrkesskolans cykel avsedd för att hämta paket på posten.

Många år pendlade elevantalet mellan fyrtio och sextio elever. Under åren med specialutformat program, där

många elever fick möjlighet att gå som lärling vid slutet av 90-talet ökade elevantalet. Då undertecknad började arbeta på dåvarande Häverögymnasiet 2007 fanns de flesta program som gymnasieskolan kunde erbjuda och verkstäderna började rustas upp. När kommunen skulle lägga ner gymnasiet gick dåvarande rektor Carl-Gustaf Carlsson in och köpte gymnasieskolan och därmed var friskolan Carl Wahren Gymnasium född. Detta skedde samtidigt med en ny läroplan för gymnasiet, Gy11, och andra styrdokument började gälla. Dock har skolan aldrig slutat eller upphört med lärlingsutbildning. I dag har elever rätt, enligt skollagen, att välja skolförlagd utbildning eller gymnasial lärlingsutbildning.

Verkstäder och lokaler är mycket moderna, rustas och byggs ut i en snabb takt. Det tillsammans med kunniga och välutbildade yrkeslärare gör att våra elever gärna väljer skolförlagd utbildning. Efter storsatsningen på bygghallen är det planer att bygga ut frisörsalongen, vars program hela tiden växer. I dag har vi ett väl utbyggt APL

– arbetsplatsförlagt lärande – tack vare den långa och trogna kontakten med både kommunen, det lokala näringslivet och företagare i hela länet under de här femtio åren. Det gör våra elever väl rustade för framtiden.

Elevantalet är i dag runt 180 och gymnasiet erbjuder tio yrkesprogram och två högskoleprogram. Alla elever på yrkesprogrammen erbjuds att läsa in högskoleförberedande kurser. Skolverkets undersökning visar att 98% av våra elever har jobb efter avslutad utbildning. Vi har så gott som 100% behöriga lärare, något som är unikt för Sverige. Att inte detta uppmärksammas är förvånande tycker jag. Carl Wahren är också i startgroparna för vuxenutbildning, yrkesutbildning och SFI. Carl Wahren Vuxenutbildning.

När elevtalet var lågt lånade yrkesskolan ut lokaler till kursverksamhet, bland annat till vävkurser. Som bekant kräver det stora lokaler. På 70-talet när jag var 18 år gick jag min första vävkurs, just på yrkesskolan, och jag blev fast. Både i vävning och i den speciella stämningen på skolan. Att jag en dag skulle arbeta här, ansvarig för svenska och textil design, förespeglade mig inte då.

Den gamla budcykeln från 60-talet står som en staty i vår entréhall tydligt märkt med "Yrkesskolan". Några märken på ramen skvallrar om de där hisnande turerna när poj-

karna cyklade nerför himmelsbacken med flickor både på pakethållaren fram och bak. Skrapmärkena uppkom när de i full fart brakade in i ett stenröse vid skogskanten. Det gick bra för dem alla, ingen skadade sig som tur var.

Rose Tillberg Mattsson

Leg. Gymnasielärare

*Red.am. Rose är även författare med bl a romanen Hotell-
direktören utgiven 2017 (se PM nr 4 2018)*

ERIKS HÖRNA

ALLTJÄMT SUSAR...

*Alltjämt susar
En sommargrön skog
Som hösten inte kan
Hitta in i.*

*Och alltjämt sjunger
Du med i den
Fastän Din röst understundom
Är mycket bräcklig.*

100 ÅR

PAPPERS AVD 68

FÖR
SOLIDARITET

MOT
ORÄTTVISOR

IN MEMORIAM MATTS JUTTERSTRÖM

Pappers förbundsordförande, Matts Jutterström, avled den 11 maj 2019 efter en längre tids sjukdom. Det var hösten 2017 som Matts fick beskedet om sin cancer. Han bestämde sig snabbt för att berätta om sin situation och vara öppen med sin sjukdom. Trots att prognosen var dålig kämpade Matts på, han ville leva och påverka och tog matchen mot döden. Inför kongressen 2018 funderade han självklart på om det var rätt att kandidera för ett omval. Matts var inte den som lättvindigt steg åt sidan, han kände stödet från medlemmarna och ville så mycket. Han ställde upp. Naturligtvis blev han, under starka ovationer, enhälligt omvald.

Matts var född 8 januari 1961 och kommer ursprungligen från en arbetarfamilj i Forssa i Hälsingland. Både hans far och farfar arbetade på bruket i Iggesund och de hade också fackliga uppdrag. När Matts som ung röd SSU:are klev in på fabriken vid 17 års ålder var det självklart att engagera sig. 1983 kom han med i styrelsen första gången, senare kom han att efterträda Ivar Frohm som ordförande. Matts kom med i koncernens medbestämmanderåd och hamnade i bolagsstyrelsen. 2004 blev han anställd på förbundet som förhandlingsombudsman, senare blev han

avtalsansvarig och inför kongressen 2014 utmanade han Jan-Henrik Sandberg som förbundsordförande och blev vald.

”Jutte” var en genuin fackföreningskille med djupa rötter i den socialistiska idétraditionen, bland medlemmarna trivdes han bäst om han inte var i Hammarby-klacken och hejade fram sitt Bajen.

Iggesunds Folkets Hus var i det närmaste fullsatt vid begravningen. Scenen var full av blommor, röda fanor, regnbågsflaggan och förstås en Hammarbyfana. Jens Kristensen (från Östen med Resten) inledde med sången Sex fot under marken innan Helle Klein, chefredaktör på Dagens Arbete, höll ett inledningsanförande. Därefter sjöng alla Så länge skutan kan gå. LOs ordförande Karl Petter Thorwaldsson höll minnetalet. När kistan senare bars ut av arbetskamrater på bruket stod gästerna upp och sjöng Internationalen – ett finare och mäktigare avslut är svårt att tänka sig för en kämpe som Matts.

På begravningen var avdelningen representerad genom Johnny Karlson, Roger Berglund och Anders Lidén.

Roger Berglund

Officianten Karl Petter Thorwaldsson, och bredvid honom Helle Klein

Foto: Lars Sundin

När PappersMagasinet besöker emballeringens Linje 1 råder ett jämförelsevis lugnt rullflöde, vilket passar oss bra, för då hinner vi se oss runt!

Här packas alla rullar som maskinerna PM 11 och PM 12 producerar. Men även de rullar som rullats om på omrullningsmaskinen och rullar som av olika anledningar kommer i retur från magasinet.

Vi växlar några ord med operatörerna som menar att de har ett mångsidigt arbete med arbetsuppgifter i bl.a. hylskapsanläggningen, med själva packlinjen och vidare till sorteringsbord. Det är en lång väg från tomhysan i kapen till färdig rulle på bordet! Här händer alltid något nytt – mångsidigheten är det bästa med jobbet säger de! Anläggningen kan vara ganska kul att betrakta med alla sina rörliga delar; Rullarna åker på transportörer, vippar på vaggorna och iläggarmarna lägger på rondeller på rullgavlarna. Vid högt rullflöde behövs inte särskilt mycket störningar i anläggningen innan det korkar igen och det blir trafikstockning bland rullarna. Dels kan det vara tekniken som inte fungerar men även materieleet själv kan stöka till det då wellpappprondellerna ibland kan vara kupiga eller omslagspappret ”curlar”. Då kommer stressen!

2889 packade rullar på ett dygn är rekordet – det betyder i runda slängar en packad rulle var 30:e sekund!

Anders Lidén

Johan Norberg tar bort löspapper från vaggorna

Precisionskörning med gripklo

Tobias Karlsson i kontrollrummet

Omslagsbyte på gång

Kontroll av smältlim till omslagen

Arkivbild: avgasning av SO₂ ledningar efter avslutad lossning

Ett allvarligt tillbud med gasutsläpp (svaveldioxid) inträffade på Hallsta tidigt i våras. Tillbudet har utretts och beskrivits i olika forum men PappersMagasinet ville försöka ge en samlad, men kort bild av orsakerna som ledde fram till händelsen och vilka åtgärderna därefter har blivit. Därför samlade vi en grupp initierade människor som kunde berätta.

Svaveldioxid är en av de giftigare kemikalierna som vi använder i samhället. Det är en färglös, giftig, icke brännbar gas med stickande lukt och sur smak, den kemiska formeln är SO₂.

SO₂ transporteras tryckkondenserat till bl.a Hallsta Pappersbruk och används i blekprocessen

Classe som jobbar med kemikalielossningen berättar att det var en lastbil med släp innehållande svaveldioxid som skulle lossas den här morgonen. Vid lossningarna är man alltid tre personer; två kemikalielossare samt chauffören. När man skulle växla från lossning av släp till lastbil och därmed koppla om slangarna missades avgasningsventilerna i öppet och plötsligt ser Classe att svaveldioxid sköljer ut i ett avluftningsrör på ett tak då lossningsventilen öppnats! Han nödstoppar omedelbart bilens ventiler och

springer därifrån då han exponerats för gasen. Samtidigt är han oerhört medveten om vad som kan hända om han andas in gasen. Det blir hans livs språngmarch – utan att andas! De två andra stod bättre till då de hade vinden ifrån sig.

Samtidigt vid den intilliggande Hamnen indikerade larmet gasutsläpp och lastningen avbröts – men inte alldeles omedelbart då en viss skepsis rådde. 9 av 10 larm är ”ofarliga” vilket gör att man lätt vaggas in i en farlig vardagslunk. Men tack vare att vinden var nord-västlig och att det därmed blåste bort från hamnen så fick osäkerheten inga allvarliga konsekvenser den här gången.

En person gjorde en egen räddningsaktion och sprang därför ut för att samla in folk – men blev då själv exponerad.

En del bra konsekvenser förde händelsen dock med sig: T.ex. används nu kommunikationsradio i båtens undertrum (alla hade telefoner innan men täckningen är sisådär, dessutom måste man ringa till var och en vilket tar för lång tid). Tydligare larm är nu dessutom verklighet med varningstext på TV- och datorskärmar, samt på skärmarna i truckar och på displayen vid utlastningen. Även i

Svaveldioxid, SO₂, är en färglös och hostretande gas. Gasen bildas naturligt då biologiskt material bryts ner. Den uppstår även vid förbränning av fossila och andra svavelhaltiga ämnen. I vatten löser den sig lätt varvid svavelsyra bildas. Den största naturliga källan till svaveldioxid är vulkaner. I Sverige har svaveldioxidutsläppen minskat kraftigt sedan 1970-talet. År 1980 låg utsläppen på cirka 500 000 ton och hade år 1990 minskat med 79% till cirka 105 000 ton. Därefter har utsläppen fortsatt minska och var 2009 nere i cirka 30 000 ton, vilket är en minskning med 72% jämfört med 1990, och 94% jämfört med 1980. Orsaken till minskningen är framför allt förbättrad rökgasrening i stora förbränningsanläggningar och inom industrin samt en övergång till svavelfattig olja. Ersättning av kol och olja med biobränslen har också minskat utsläppen.

lossningsanläggningen har en mängd åtgärder gåtts igenom för att en liknande olycka inte ska kunna hända.

Vartefter kunde personalen räknas in på återsamlingsplatsen vid PM 12, även de utländska entreprenörer där det lätt uppstår viss språkförbistring. Men fortfarande saknades Classe och de två andra. Industribrandkåren åkte ut på livräddning och även den kommunala räddningstjänsten var på plats. Extra oroligt blev det en stund innan då ingen hittade Classe och inte heller fick kontakt med honom via kom-radion! Och här känns ju varje minut som en evighet. Det visade sig att han i brådskan hade sprungit ifrån sin egen radio – vilken han ju annars alltid bär!

Den svaveldioxid som sköljde ut handlade om ca 10 l, inte särskilt mycket kan tyckas – men i förgasad form beroende på temperatur blir volym och hastighet mycket högre! Sammantaget slutade allt väl, utan personskador och med ytterligare vässade rutiner och nya tekniska lösningar.

Men givetvis infinner sig tankarna om hur scenariot hade kunnat se ut om det istället hade varit nordliga vindar och en något högre utomhustemperatur (svaveldioxid kondenserar vid -10 °C).

När uppmärksamhetslarmet ljuder är det viktigt att ta sig tid att lyssna på nödlägesradion för att ta reda på vad larmet handlar om! Och som alltid är det bäst att tänka efter före och att när det väl blivit efter - ta vara på erfarenheterna på bästa sätt!

Anders Lidén

Svaveldioxid kan orsaka andningsmotstånd

- Svaveldioxid (SO₂) är en färglös gas med stickande lukt vid höga halter. Många fossila bränslen som kol, olja och naturgas innehåller svavel. Vid förbränning omvandlas svavlet till svaveldioxid.
- Det är främst de övre luftvägarna som påverkas av svaveldioxid. Exponering för höga halter av svaveldioxid under korta perioder kan leda till ökat andningsmotstånd på grund av att luftrören dras samman. Enligt vissa studier kan även lägre halter vid långtidsexponering leda till liknande besvär.

Vad vill det moderatledda styret?

Förra måndagen, den 2 september, var det enligt den politiska kalendern dags för kommunfullmäktige i Norrtälje. Utvilade efter semestern borde lokalpolitikens agenda vara full, och den politiska hösten borde ha rivstartat. Men istället ställdes kommunfullmäktige in. Presidiet bedömde, förbluffande nog, att man hade för få ärenden inplanerade.

Norrtälje kommun står inte utan utmaningar. Här finns en åldrande befolkning med ökande vårdbehov, expanderande stad i en kommun som behöver hålla ihop, en skola som är underfinansierad med fortsatta behov av ökade kunskapsresultat, kulturupprop som behöver bemötas och infrastruktur som behöver förbättras. Men det skulle man inte tro av den politiska agendan att döma, där höstens första kommunfullmäktige alltså ställdes in efter sommardvalan.

Nästa kommunfullmäktige ska istället äga rum, planenligt, den 7 oktober. Att döma av vad vi vet om agendan så lär det inte bli en särskilt utdragen affär. Viktiga VA-frågor ska behandlas, ja, men de hade varit uppe för behandling oavsett vilka som styr i kommunen. Vad som lyser med sin frånvaro är istället politiska förslag och initiativ från det moderatledda styret. Var är reformagendan? Var är ambitionen? Var är viljan att möta kommunens utmaningar?

Den förra mandatperioden, mellan 2014-2018, så styrde PAPPERS MAGASINET NR 3 - 2019

Samverkansstyret - med Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet - i Norrtälje. Som sig bör i en demokrati var oppositionen aktiv i sin kritik, men man anklagade aldrig det socialdemokratiskt ledda styret för idéfattighet. Vi är stolta över att, bland mycket annat, ha infört sommarjobbsgaranti, höjt målsättningarna för bostadsbyggandet och byggt nya hyresrätter, antagit kommunens första skolutvecklingsprogram, förenklat för företagande genom en företagslots, tagit viktiga steg för en sammanhållen kommun genom landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogrammet med dess lokala utvecklingspeng och förnyat demokratin genom införandet av E-förslag. Vi vet att våra beslut om att möjliggöra nya hyresrätter, renovera centrumtorget, bygga ny aktivitetspark, badhus och förskola samt utlokalisera kontaktcenter kommer få stor betydelse för en positiv utveckling av Hallstavik.

Alla dessa initiativ lever nu vidare under det moderatledda styret, vilket vi välkomnar. Men mycket mer behöver göras om vi ska bygga ett starkare samhälle och en tryggare Norrtälje kommun. Och frågan kvarstår – vad vill det moderatledda styret och deras stödparti Sverigedemokraterna? I dagsläget verkar ambitionsnivån inte sträcka sig mycket längre än till förvaltning av socialdemokratisk politik.

Ulrika Falk (S), oppositionsråd

Olle Jansson (S), oppositionsråd

MINIKRYSSNING
Kapellskär-Mariehamn

65:–

pris ex per person
inkl buss

ING L

Fem glada timmar till sjöss

Ta den roliga båten till Åland när du vill äta lite godare, dansa lite längre och fynda lite mer i taxfree. **Förboka Kocklandslagets buffé för 279:–** och få minikryss, buss och alla nöjen på köpet. Vilken dag kommer du?

Måndag: Spännande gäster i Café Rosella.

Tisdag: Superbingo med fler och finare priser än någonsin.

Onsdag: Roslagens famn – melodier från Furusund till Pampas.

Torsdag: 10-i-topp med det bästa från 50–70-talet.

Fredag: AW, dans och musik kl 14.45.

Lördag: Familjelördag kl 9. Kända dansband och temakryssningar kl 14.45.

Den roliga båten
till Åland.
5 timmar Kapellskär-Mariehamn t/r.

Boka på Vikingline.se/rosella

Nyhet! Anslutningsbuss från Hallstavik fredag och lördag.

Efter dansen

Hjälprullaren Öhlin lutar sig fram och ger taxi-chauffören hundrafemtio kronor.

– Det är jämnt, säger han, öppnar dörren och går ut i mörkret samtidigt som den unga blonda kvinnan stiger ur på andra sidan. Hon som under kvällen bjudit upp Öhlin varje gång orkestern på Stadshotellet spelat en tryckare. Vid sista dansen hade hon dessutom propsat på att få följa med honom hem eftersom hon inte hade nån lust att sova på sitt hotellrum.

Öhlin rundar nu taxin och visar med handen åt vilket håll de skall gå. Det är bara några meter till hans port där mörkret ligger tätt på grund av en trasig lampa.

– Usch vad mörkt det är i porten, klagar kvinnan samtidigt som hon klänger på Öhlin.

– Ja, lampan har inte funkad på över en månad fast vi har tjatat på vicevärden, svarar han och tar fram portnyckeln.

– Haha, hur ska du få in den i hålet – ja i det här mörkret

menar jag, skrattar kvinnan.

– Här finns resurser. Öhlin drar upp en stor ficklampa ur den vänstra byxfickan. Det är en stavlampa av den vanliga typen i vit och röd plast.

– VA, har du haft den där i fickan hela kvällen, undrar kvinnan och stirrar på ficklampan.

– Javisst. Öhlin ler.

– Då kan du ta och DRA ÅT HELVETE, skriker kvinnan och springer iväg mot taxin som håller på att vända i närmsta gatukorsning.

Börje Nordström

ROBERT WAHLSTRÖM

*Avlägsen inbjudan
På håll beskådade jag era gester.
Vinkningar,
leenden.
Allt framförande samma
budskap.
Välkommen!
Men jag ville dröja,
ville njuta
av era välkomstblomster.*

PERNILLA WESTMAN

FOTO: deviantart.com

*Sakta faller en droppe
långsamt ned
över den sista gnistan
av falnande hopp

Tyst och stilla slocknar
lågan bort
lämnar ett öde landskap
utan ett ljud

Nästan ohörbart försiktigt
spirrar en slinga upp
toner av sång och glädje
växer förundligt fram

Stillsamt öppnas dören
för det nya klara
en vacker portal
med gyllene ljus*

Mitt namn är Niclas Andersson och jag jobbar på bruket i dagtidsgruppen norr. Att ta fram bilder i naturen och macrofoto är min hobby och passion.

De här bilderna är fotograferade i min hemmastudio.

Alla utom skalbaggen är stakade, dvs. ställer in skärpan på en liten del av insekten och jobbar sig igenom insekten så hela insekten är avfotograferad, använder sedan stakningsprogrammet för att lägga ihop bilderna till en färdig bild. Bananflugan är i verkligheten 2 mm, den är stakad med 9 bilder.

Jag använder Canon 5D, bälge, mellanringar, macro objektiv samt mikroskop objektiv, blix, lampor.

Vill du se mer av mina bilder kan du besöka min hemsida:
www.swedish-Pike.se

Niclas Andersson

© Niclas Andersson

Blomfluga

Fluga

Bananfluga

Spyfluga

Bagge

*Äppel, päppel, pirum, parum
kråkan satt på tallekvist
hon sa ett, hon sa tu
ute ska du vara nu
ja just du!*

I bland bara fastnar saker i huvudet. Som när den här gamla räkneramsan dök upp under skrivandet av den här texten. Kanske har det något med rubriken att göra? Kanske för att det är skördemånad och träden dignar av frukt? Eller för att just du vill ta en tugga av kunskapens frukt? Men ramsan verkar innehålla mer än vad det först ser ut som!

PappersMagasinets höstnummer är det som vi traditionellt brukar kallar studienumret. Anledningen är att man efter sommarlojhet och någon mån av ledighet ska komma tillbaka lite hungrigare efter ny kunskap. Det kan ju passa bra under den kommande mörkare årstiden. Studieförbundens program dimper ned. Då dukades också upp med Kunskapsbord och Studieuppsökeri. De sistnämnda ligger som bekant på is under obestämd tid. ABF Norrtälje har nyss kommit med sitt program för kurser

och kulturevent hösten 2019. Några av kurserna från deras program finner ni på annan plats i tidningen, och som alltid kan de vara behjälpliga med att göra utbildning på beställning om en tillräcklig mängd människor vill samma sak. Men en del andra förutsättningar ska också hamna på plats ska sägas. Finns kursledare? Finns lokal? Finns utrustning? I någon mån jobbar vi på ett liknande sätt med studierna inom avdelningen. Intressen försöker på olika sätt fångas upp genom att tex vara flugan på väggen och lyssna av, eller genom att göra enkäter.

Den där klistriga ramsan föresten, ”hon sa ett, hon sa tu, - det ska vara nu”, påminner mycket om planeringen inför studiehösten, först är det vår och all tid i världen finns, sedan blir det sommar och semester, sedan är plötsligt hösten här och allt ska vara på plats! Ett - tu - nu, nu, nu!

Några personer har varit på och velat anmäla sig till hösten kurser redan under sommaren, bla hade vi en anmälan till en facklig-politisk ledarutbildning med ett gediget program. Men den utbildningen var tvungen att ställas in pga för få deltagare för att kunna genomföras. Men kanske bättre så än att det finns massvis av anmälda som sedan hoppar av. Det förekommer också.

Annat som dragit uppmärksamheten till sig är tvådagarskursen "Gilla din ekonomi" med start under senhösten. Även denna med ett gediget och intressant program, bla med inslag som "bättre balans i den ekonomi" och "hur får jag mina pengar att växa långsiktigt?". Hoppla! Finns det

här läge att få skratta hela vägen till banken (så småningom)?!

En planering som varit på tapeten länge är den lokala fackliga grundkursen. Denna gjorde ju en nystart hösten 2017 efter att ha legat för fäfot under ett antal år. Då med ett blandat deltagande av både färskas medlemmar och mer rutinerade. Förra hösten kördes en ny FGU med en i stora delar liknande kursplan. Men säg det som består? Inför den här hösten ser planeringen lite annorlunda ut

" Facklig utbildning för alla medlemmar är ett viktigt verktyg för att vi tillsammans ska kunna få ett bättre och tryggare arbetsliv. Genom facket kan du gå en mängd olika utbildningar som stärker dig på jobbet, i yrket, i det fackliga uppdraget och i samhället.

En del av utbildningarna går du hos Pappers, medan andra ordnas av LO".

då vi räknar med att rikta oss mot ännu fler färskas medlemmar. Då tänker vi att det är bra att kursplanen är något mer basic jämfört tidigare. Basic, men intressant och givande!

Något längre fram men fortfarande i närtid ligger för studieorganisationen Pappers studieorganisatörskonferens men också Studieorganisatörskursen på Runö i november. På programmet finns punkten verksamhetsplanering självklart med, fattas bara annat.

Ett – du – anmäl dig till kurs nu!

Anders Lidén

Arkivbild: Ungdomskurs 2009

"INSIKTER"

Plats: Åkersberga Datum: 2019-11-25 – 2019-12-06

Kursform: Internat

Målgrupp Fackligt förtroendevalda

Beskrivning

Det ställs stora krav på de förtroendevalda och facket på arbetsplatsen. Ordentliga kunskaper om den bakgrund och om de värderingar som präglar fackliga ställningstaganden och inriktningar behövs. Men också en självinsikt och självtillit som bygger på att de egna värderingarna prövas mot omgivningen.

Kursen Insikter har som övergripande mål att tydliggöra kärnan i den fackliga ideologin. För att kunna leva upp till den här målsättningen är Insikter en levande och flexibel utbildning. Varje utbildning präglas och formas av de människor som deltar. Deltagarnas erfarenheter, kunskaper och behov styr till stor del hur utbildningen utformas.

Deltagarna får ökade kunskaper om fackföreningens ideologiska grund samt möjlighet att pröva sina egna värderingar och analysera värdeförskjutningar i samhället. Kursen ger en grundlig genomgång av de olika politiska ideologierna och de fackliga värderingarna och dessutom en fördjupad kunskap om de krafter och motkrafter i samhället som strider om makten över arbetets marknad.

Insikter innehåller ett fördjupningsarbete som i slutet av kursen ska redovisas. Detta ställer stora krav på deltagaren, detta

brukar upplevas som mycket berikande. Ämnen för fördjupningsarbetena kan exempelvis vara; full sysselsättning, internationellt fackligt arbete, samhällsekonomi, kampen mot marknadskrafterna, kampen om tanken, arbetets värde, medlemskaps värde, välfärd i förändring med mera.

Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha en fördjupad förståelse för kärnan i den fackliga ideologin. Dessutom kunskaper och tillräcklig säkerhet i sitt uppdrag för att kunna ta initiativet till diskussioner om de fackliga villkoren, t.ex. i samband med större förändringar på arbetsplatsen. På samma sätt bör man efter kursen känna tillräcklig säkerhet, för att på arbetsplatsen och i den fackliga verksamheten, delta i eller initiera diskussioner om politikens påverkan på fackets och medlemmarnas situation i samhället.

Kurser och kulturevent för Alla! Hösten 2019

KURSER

Släktforskning Grundkurs

Start: torsdag den 26/9 kl. 13.00 – 16.00 5x 4= 20 studietimmar

Pris: 1300 kr + 395 kr för abonnemang Arkiv Digital i 13 veckor
(Minst 5 deltagare)

Kursen vänder sig till dig som vill börja släktforska, när cirkeln är klar kan du släktforska på egen hand Du behöver ha en egen dator samt grundläggande datakunskap

Släktforskning - fortsättning

Start torsdag 31/10 kl. 13.00–16.00 3 x 4 = 12 studietimmar

Pris: 870 kr (minst 5 deltagare)

Du lär dig metodik och söka i databaser för bl.a. folkräkning, avlidna, emigranter, soldater m.fl. samt det senaste inom DNA i släktforskarens tjänst. Nivå/Förkunskaper

Fotokurs med digitalkamera (kväll)

Start tisdag 10/9 kl. 18-00 – 21.00 3 x 4 = 12 studietimmar

Pris: 750 kr (minst 6 deltagare)

Lär dig ta fina höstbilder med din digitala systemkamera. Du lär dig knep hur du fotograferar, tänka på ljuset, perspektivet med mera. Kursen vänder sig till alla med fotointresse. Inga förkunskaper krävs, bara en egen digital systemkamera

Fotokurs med digitalkamera (helg)

lördag den 12/10 - 13/10 kl. 10-15 = 14 studietimmar

Pris: 890 kr (minst 6 deltagare)

Samma innehåll som kvällskursen. Vi tar 30 minuters paus så ta med något att äta, micro finns. Vi bjuder på kaffe.

Hallstaviksdagen firades på nytt centrum-torg

Den 7 september var det dags för den årligt återkommande Hallstaviksdagen som arrangeras av Häveröstiftelsen. I år på ett delvis nyrenoverat torg. Massor av folk och rekord för antalet utställare, en lyckad Hallstaviksdag igen.

Väderprognoserna hade varit ombytliga redan innan Hallstaviksdagen, ena stunden visade de regn, nästa uppehåll. På dagen D klockan 06.00 visade prognosen på mulet men inget regn. Klockan 07.00 började det dugregna och prognosen visade nu regn hela dagen. Det är onödigt spännande för en arrangör. Solen letade sig dock fram några gånger under dagen även om regnet också ville vara med.

Precis som vanligt fanns där en skördemarknad med fantastiska lokalproducerade produkter, honung, grönsaker, lammkött, kaninkött, bullar, kakor och bröd. I år fanns producenterna utspridda på torget vilket många var nöjda med. På parkeringen utanför Gallerian fanns en spännande utställning om rysshärjningarna som plågade Roslagen för 300 år sedan.

Fritidsgården Gallerian firade 10-årsjubileum och hade slagit på stort med aktiviteter både ute och inne, bland annat kunde man försöka rida på en rodeotjur eller utmana någon kompis i nattduellen a la Mästarnas mästare. De räknade till 1068 besökare, fantastiskt!

På scenen framträdde våra lokala förmågor och i år blev det så många att vi fick förlänga speltiden något. Även scenen hade bytt plats och var nu placerad längst ner på parkeringen mellan Coop och Folkets Hus, en väldigt bra plats för en scen. Överlag fungerade det nya torget mycket bra för en aktivitet som Hallstaviksdagen, större ytor för utställare och en plats som gjord för en scen med publik framför. När Nano klev upp på scenen var alla sittplatser upptagna och mobilerna högt över allas huvuden för att filma händelsen. Nano bjöd på sig själv och berättade om sin uppväxt och vad musiken betytt för honom. Och när han sjöng sin låt Hold on så var alla med och sjöng.

Bakom scenen såg man korgen i Hallstaviks Schakts lyftkran åka upp och ner med besökare som ville se den mag-

nifika utsikten från sextio meters höjd. Kön ringlade lång hela dagen och det var nog ett av de mest populära inslagen på Hallstaviksdagen.

Nytt för i år var en käpphästtävling som Hallstaviks Rytarförening ordnade i samarbete med Roslagens Sparbank. Det fanns käpphästar att låna för den som inte hade med sig en egen och det var många barn som var med och tävlade i olika klasser. Lägre hopphinder för de yngre och högre med svårare bana för de äldre. Käpphästhoppning är en mycket populär sport så det lär vi få se mer av framöver.

Överlag var det en mycket lyckad Hallstaviksdag med många besökare och massor av aktiviteter, mat och tävlingar. Hallstaviksloppet är numera en tradition där de minsta springer på centrumtorget tillsammans med fåret Shaun och de äldre springer ner till dammluckorna eller ännu längre beroende på form och lust.

Det här var elfte året som Hallstaviksdagen arrangeras och evenemanget växer år från år vilket är jättekul och visar på ett engagemang för bygden. Det här gör vi Hallstaviks- och Häveröbor för att stärka oss själva och visa att det visst finns massor här. Här finns framtidstro och livsglädje.

Carita Holmberg, Häveröstiftelsen

Nano

Det bjöds på goda korvar

Författarhörna

Att slå spik var kul

Pick of pieces

Många besökare blev det

Hur säker är bilen 2019: Toyota Rav4 årets vinnarbil

När Folksam för artonde gången presenterar "Hur säker är bilen 2019" står Toyota Rav4 som vinnarbil. Den är hela 52 procent säkrare än medelbilen. I toppen är det samtidigt en relativt liten skillnad mellan de säkraste bilarna, och det är till stor del tyska och svenska bilar som kommer väl ut.

– Bland de bilar som ligger i topp är det relativt små variationer. Både Audi, BMW, Mercedes och Volvo, har bilmodeller som är mellan 47 till 50 procent säkrare än medelbilen. Vi ser att det är många SUV:ar och stora bilar som är säkrast i jämförelse med medelbilen, säger Anders Kullgren, forskningschef Folksam.

Den positiva utvecklingen med att bilarna blir allt säkrare fortsätter. Jämfört med 80-talet har risken för invaliditet minskat med 75 procent och risken att omkomma i en bilolycka har minskat med nästan 90 procent. Men i de minst säkra bilarna är dödsrisken flera gånger högre jämfört med de säkraste bilarna.

Skillnaden mellan olika märken och bilmodeller är stor. Det är framför allt bilarnas krocksäkerhetsegenskaper och vikt som avgör hur allvarligt passagerare och förare skadas vid en krock mellan två bilar. Nyare bilar har vanligen en betydligt högre säkerhetsstandard och därmed blir färre skadade. Det innebär att en ny, liten bil kan vara lika säker, eller säkrare, än en gammal, stor bil.

– En viktig parameter är vilken bil man färdas i – bilens säkerhet har en avgörande betydelse för vilka konsekvenser en olycka får. Det finns fortfarande en stor potential att förbättra bilarnas krocksäkerhet. Men den största framtida säkerhetsvinsten kommer sannolikt med nyare

effektiva säkerhetssystem som mildrar eller helt undviker krockar, som exempelvis olika autobromssystem, filbytesvarnare och autostyrning. Dessa system vet vi redan nu har bidragit till färre skador i trafiken, säger Anders Kullgren.

I årets upplaga av "Hur säker är bilen 2019" har Folksam granskat 324 bilmodeller och bedömt deras säkerhetsnivå utifrån verkliga olyckor. Tillsammans med resultatet från krocktester samt information om viktig säkerhetsutrustning som finns tillgänglig, har en rankning gjorts av hur säkra bilarna är.

Vinnare blir alltså Toyota Rav4 13-18 som är 52 procent säkrare än medelbilen. Bland småbilarna är det bara Skoda Fabia och Ford Fiesta som uppvisar en relativt hög säkerhet. Även de större småbilarna Volvo V40 12- och Citroen Berlingo/Peugeot Partner 08-14 har mycket hög säkerhet och är 45 respektive 42 procent bättre än genomsnittet.

– Vi ser att det framför allt är tyska och svenska bilar, samt vissa modeller av Toyota, Honda och Citroen som är minst 40 procent säkrare än medelbilen. Vissa småbilar får ett förvånansvärt bra resultat. Framför allt Skoda Fabia står ut och hamnade mycket nära toppklassen vad gäller säkerhet med två av deras senare modeller. Samma gäller för Ford Fiesta med föregångarna till nuvarande modell, säger Anders Kullgren.

Flera av de småbilar från 80-talet som tidigare legat i bottenkicket sett till bilsäkerhet håller nu på att fasas ut då de inte längre är i bruk. Dock finns det fortfarande ett flertal småbilar med mycket låg säkerhet. Bland dessa återfinns bland annat äldre modeller av Nissan Micra, Volkswagen Lupo och Kia Piccanto som alla får ettor i rapporten.

– Autobroms för fotgängare är en viktig komponent för att få ner antalet olyckor med oskyddade trafikanter och det är glädjande att det erbjuds i allt fler bilar. Men vi skulle gärna se att fler tillverkare erbjöd det som standard, säger Anders Kullgren.

Läs den fullständiga rapporten samt andra tester på www.folksam.se/tester-och-goda-rad

HAR DU HITTAT NYCKELN?

På andra sidan jobbet väntar en ny frihet och drömmar som kan bli verklighet. Med en schysst tjänstepension vill vi ge dig möjlighet att leva som du önskar. Nästan en halv miljon kunder har hittat sin nyckel till en schysst pension hos oss.

DUBAI

Att besöka Dubai var inte direkt mitt val! Familjen har tröttnat något på de resmål som andas gammal historia, patina och forntida arkitektur. Helt enkelt allt heder åt Antoni Gaudí och kompani men nu var det dags att uppleva vår tids mästare som bygger skyskrapor skyhöga. Därför valde vi att besöka Dubai!

Redan första dagen besökte vi Burj Khalifa, 828 meter hög skrapa som har 164 våningar, och som därmed är både världens högsta byggnad och världens högsta byggnadsverk. 828 m av elegans och vackerhet. Som facklig blev jag nyfiken på arbetsmiljön som rådde under bygget. Konstaterade snabbt att tornet byggdes under slavliknande arbetsförhållanden för de tusentals asiatiska gästarbetare som uppfört det. Verkligen tråkigt och en stor fläck på den fantastiska byggnaden.

Dubai och Emiraterna är en trevlig plats att vistas i om man respekterar landets kultur och regler. Vi besökte landet under ramadantiden och då måste man avhålla sig från att äta, dricka och röka från gryningen till solnedgången. Det gäller så klart de offentliga miljöerna. Till oss västlänningar ges möjlighet att slippa fasta. Alla varuhus har restauranger som är öppna och serverar mat under hela dagen. Man täcker restauranggången med tyg och döljer effektivt matätandet för att inte provocera de troende som fastar.

Vi besökte beduinläger och upplevde en fantastiskt rolig färd genom öknen. I beduinlägret fick vi avnjuta utsökt grillmiddag och fantastisk dervischdans. Att besöka öknen gav oss en inblick i beduintraditionerna.

I Dubai finns två gigantiska köpcenter. Utöver den fantastiska shoppingmöjligheten erbjuder de även stora aktiviteter. I Mall of Dubai besökte vi ett gigantiskt stort akvarium som rymmer ca 10 miljoner liter vatten och är hem för 33 000 havslevande djur. Den innehåller den största samlingen av sandtigerhajar i världen. I Mall of the Emirates hittade vi Ski Dubai som är en inomhusskidanläggning på 22 500 kvadratmeter. Häpnadsväckande! Ute-temperaturen var närmare 40 grader och Ivan och Linus åkte skidor klockan 23.

Vi lyckades besöka Bollywoodparken. Ett riktigt kul ställe! Byggt för att hedra Indiens framgångsrika Bollywood-industrin. Det blev många shower och attraktioner.

PAPPERS MAGASINET NR 3 - 2019

Bollywood med Taj Mahal

dustri. Det blev många shower och attraktioner.

Vi avklarade även en kryssning i Dubai marinan. Tre timmars njutning av den goda maten högst upp på det öppna däck med vy på de fantastiska byggnaderna vackert kvällsbelysta.

I den berömda Hotell Atlantis Palm Resor hittade vi The Lost Chambers Aquarium. Man blir nästan sjuk av glädjen som det stället sprider. Även det var ett gigantiskt akvarium med 65 000 marina djur och över 21 utställningar uppbyggda kring temat av den förlorade staden Atlantis. Många av undervattenstunnlarna ger en uppslukande upplevelse i denna förlorade civilisation med skeppsvrak och ruiner.

Dubai har utsetts till världens bästa destination 2015, vid World Travel Awards. Nu vet jag varför!

The Lost Chambers Aquarium

Fantastisk vy från Burj Khalifas 125:e våning! Byggnaden har 162 våningar.

Guldpriset är fast, men man förväntas pruta på kostnaden för arbetet med smycket. Pruta bra och du har gjort ett fynd. Mina färdigheter som förhandlare hade vi till stor nytta.

Vi besökte även en av de tre vattenparker som finns i Dubai. Den var gigantisk och extrem rolig! Många rutschkanor som gör att adrenalinnet forsar i kroppen.

Maten i Dubai är både utsökt och prisvänligt. En middag kostar ca 200 kr ex. dryck. En stortstark kostar ca 80 kr

Att handla kryddor i en av souks pitoreska affärer är ett måste

Att besöka guldsouken var som att resa tillbaka i tiden. Guld är skattebefriat i Dubai och billigt att köpa. Det finns ca 700 butiker i souken.

Öknensafari gav oss mycket glädje. Ivan var förtjust i sandbording.

FÖRENADE ARABEMIRATEN

Statsskick: monarki, federation av autonoma emirat

Huvudstad: Abu Dhabi

Folkmängd: 5 628 805

Valuta: Emiratisk Dirham (AED)

Officiellt språk: arabiska

EMIRAT DUBAI

Befolkning: 2 446 675

Area: 3 900 km²

Grundad: 1833

Glada skidåkare

NR 2 KRYSSLÖSNING

Vinnare av kryss nr 2 är:

1: pris Åsa Rundqvist RM12

2: pris Katarina Jonsson RM11

MATLAGNING

Kyckling Machboos med lime och gula russin - 4 personer

Du behöver:

- 1 gul lök
- 2 loomi, torkad lime
- salt
- 8 kycklinglår med ben
- 50 g smör
- Malen gurkmeja
- 1 msk seven spice
- 1 tsk paprikapulver
- 1 g saffran
- 400 g krossade tomater
- 2 kanelstänger
- 6 gröna kardemumma kapslar
- 2 lagerblad
- 5 svartpepparkorn
- 1 ¼ liter kycklingbuljong
- 3 dl basmatiris

Gör så här

Skala och hacka löken. Dela loomin i halvor. Salta och bryn kycklingen på båda sidorna i smöret i en gryta på medelhög värme. Lyft ur kycklingen, tillsätt löken och stek tills den är mjuk. Tillsätt seven spices, gurkmeja, paprikapulver och saffran och stek ytterligare en min. under omrörning. Tillsätt krossad tomat, loomi, kanelstänger, kardemumma, lagerblad, svartpepparkorn och buljong. Rör om och tillsätt kycklingen. Koka upp och låt sjuda under lock 40 min. Skölj riset och tillsätt på toppen av grytan och låt sjuda ytterligare ca 20 min un-

der lock tills riset är klart. Låt stå och dra 20 min innan servering.

Tillbehör:

Blötlägg russinen i varmt vatten i 30 min och sila bort vattnet. Skala och skiva löken tunt. Stek lök, nötter och mandlar på medelvärme i smöret tills löken är karamelliserad och nöterna/mandlarna gyllenbruna. Smaksätt med salt. Servera kycklingen och riset med russin, karamelliserad lök samt nötter och mandlar.

Glöm inte!
Att bara du som är
medlem kan påverka
lönerevisionen!

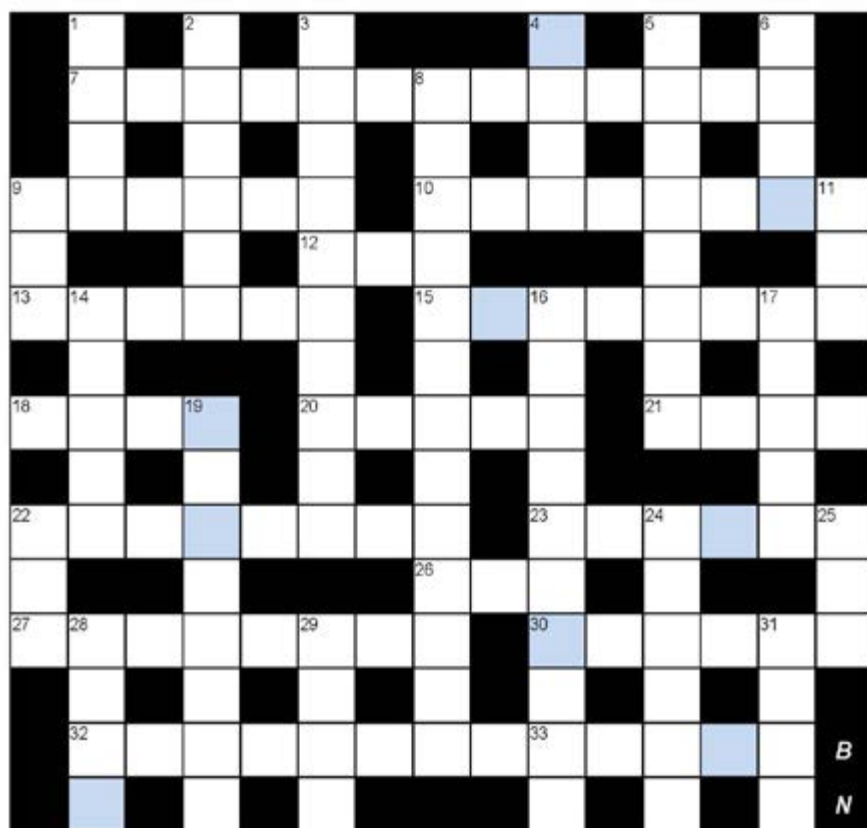
KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmen.com

Bland de inlämnade rätta svaren kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslott

Lodrätt

1. Kallas Zlatan ibland
2. Lennart Hellsings Spektakel
3. Sommarlaggar
4. Riktning inom islam
5. En slö en på skrivbordet
6. Gammalt bensinbolag
7. Positivt omdöme
8. Ger upplysningar
9. Vill man motståndaren
11. Garn till havs
12. Finns även med ärtor
14. Nobbat
16. Hos en sån får man stamp
17. Smal gångbro av plankor
19. Helig i Finsta
22. Sås strömming finns
24. Rengöra rejält
25. Sväng
28. Mamma Myrdal
29. Smaksätter kanelbullar
30. Kallblåst
31. Stor mängd

Vågrätt

7. Sköna sommarbyxor	20. Mängden	31. Kvalster i ost
9. Hörs från höns	21. Grovt skrik	32. Får ge dödshjälp
10. Impopulära nästen	22. Ger värdefull kaviar	
12. Grå i Östersjön	23. Gnetter	
13. Drevs med stenkol	26. Hörn att skämmas i	
15. Saknar nog svindel	27. Polisfordon på tivoli?	
17. Stora på kartan	29. Sedan	
18. Strejkobjekt 1969-70	30. Klädda i dok	

Ersättningskollen.se

En ny webbtjänst för dig
som vill ha koll på ditt
försäkringsskydd

Svensk Försäkring

Försäkringskassan

Ersättningskollen är ett samarbete mellan Försäkringskassan, AFA Försäkring och Svensk Försäkring. Vi strävar efter att resultatet av de beräkningar och den information som lämnas på Ersättningskollen ska vara så rättvisande som möjligt.

Alla beräkningar baseras på de uppgifter om försäkringsskydd som Försäkringskassan och varje anslutet försäkringsbolag lämnar till Ersättningskollen. Beräkningarna baseras också på användarens egna inmatningar, generaliseringar och antaganden. Det kan även finnas särskilda villkor och andra faktorer som påverkar försäkringsskyddet och ersättningsnivåerna.

Resultatet av beräkningarna och de typsituationer som beskrivs på Ersättningskollen kan skilja sig från den faktiska ersättning som du får i händelse av försäkringsfall och ska därför inte ses som ett löfte om ersättning i det individuella försäkringsärendet. Vill du få information

om din verkliga situation kontaktar du istället Försäkringskassan och de försäkringsbolag där du har dina försäkringar.

Ersättningskollen ansvarar inte för eventuella fel och brister i de beräkningar och i den information som lämnas genom Ersättningskollen, eller om dessa inte överensstämmer med den ersättning som kan lämnas i det faktiska försäkringsärendet.

Ersättningskollen ansvarar inte heller för direkta eller indirekta skador eller förluster som du som användare kan råka ut för i anslutning till, eller på grund av, din användning av Ersättningskollen.

Ersättningskollen informerar om länkar till andra webbplatser, men tar inget ansvar för det material eller den information som finns på dessa.

LAYOUT: Pappers avd 68

FRAMSIDA: Anders Lidén

BAKSIDA: Aleksandar Srndovic

NÄSTA NR: November 2019

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Taisto Hautala

Aleksandar Srndovic

Mikael Holmberg

Roger Berglund

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

